Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

Staf

Zaaknaam:	< geef hier de naam voor het overkoepelende zaakdossier op >
Portefeuille (s):	Opvang vluchtelingen
Staf / map:	Staf Vayhishta
College / DB:	DB

Voordracht voor de Staf Vayhishta van 17 september 2024

Portefeuille: Opvang vluchtelingen

Agendapunt: <*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Kennisnemen van de strategie asielopvang Amsterdam 2024 – 2034 en de ontwikkelingen van asielopvang in stadsdeel Zuidoost

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van de strategie asielopvang Amsterdam 2024 – 2034
2. Kennis te nemen van de ontwikkelingen van asielopvang in stadsdeel Zuidoost

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Strategie asielopvang Amsterdam 2024 – 2034 (bijlage 1: Startnotitie)

Hieronder wordt de 10 jaren strategie voor asielopvang in Amsterdam toegelicht, waar wethouder Groot Wassink op 8 juni jl. kennis van heeft genomen.

Gemeente Amsterdam wil de omslag maken van noodopvang naar opvanglocaties die langjarig beschikbaar zijn, een hogere kwaliteit kennen, zelfstandigheid bieden aan de doelgroep en voorzieningen in de buurt hebben. Het doel is het realiseren van asiel opvangplekken conform de bestuurlijke opdracht. De locaties zijn zo veel mogelijk langjarig beschikbaar, breed inzetbaar, geschikt om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven en evenredig verspreid over de stad. De ambitie is om in 2034 4.500 asiel opvangplekken te hebben in Amsterdam: 2.000 vaste plekken (inclusief 500 amv), 1.500 plekken voor 5 tot 10 jaar en 1.000 noodopvangplekken. Bij het realiseren houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- De opgave is asielopvang in het kader van de Spreidingswet (stabiel opvanglandschap).
- Vanuit het COA is de landelijke ambitie 41.000 opvangplekken als minimum vaste voorraad (met een looptijd van 20-30 jaar). Dat komt omgerekend op ca 2.000 vaste plekken asiel voor Amsterdam komt. Omdat we streven naar een stabiel opvang landschap, zijn meer vaste plekken altijd beter.
- Voor de eerste cyclus van de Spreidingswet (1 juli 2025) zal nog een flink deel van de opvangplekken uit noodopvang bestaan. Dit komt o.a. door de doorlooptijd van het realiseren van een opvanglocatie met AZC kwaliteit

(ongeveer 3 jaar) waardoor de snel naderende deadline niet gehaald kan worden.

- De samenwerking met het COA van de afgelopen jaren wordt voortgezet. Echter zijn de rollen omgedraaid. Gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor het behalen van de opgave voor de Spreidingswet en neemt daarin het voortouw. De gemeente is voor het realiseren van (een deel van de) asielopvanglocaties afhankelijk van de inzet van het COA.
- Spreiding van opvanglocaties over de stad. Hierdoor voorkom je een concentratie aan kwetsbare doelgroepen in de stadsdelen waar de meeste ruimte is (zoals Zuidoost, Nieuw-West en West). Hierbij wordt gekeken naar alle vormen van opvang, niet alleen asiel maar ook naar bijvoorbeeld 24 uurs-, winterkoude- en Oekraïne opvang.
- Kwaliteit: nieuwe opvanglocaties voldoen bij voorkeur aan het programma van eisen (PvE) AZC. Echter wordt daar flexibiliteit in gevraagd wanneer bestaande panden getransformeerd kunnen worden of locaties flexibel ingezet worden voor andere doelgroepen, omdat anders locaties met potentie afvallen door striktheid van het PvE.
- Opvanglocaties in Amsterdam zijn breed inzetbaar en hebben een flexibele schil: ruimte die is in te zetten voor tijdelijke huisvesting van andere doelgroepen (zoals vluchtelingen uit Oekraïne) om zo fluctuaties in asielinstroom op te vangen.
- Nieuwe opvanglocaties hebben in principe minimaal 100 en maximaal 650 plekken. Voor AMV minimaal 30 en maximaal 100 plekken.
- Idealiter geen inzet op hotels. Er komen veel hotelleads vanuit het COA, omdat verhuur aan het COA voor hoteleigenaren lucratief is. Door hotels veelvuldig in te zetten als opvanglocatie worden hotels onttrokken uit het toeristische en economische klimaat van de stad. Ze betalen in de verhuurperiode geen toeristenbelasting meer en de hotelvergunning blijft in stand maar wordt niet (of op oneigenlijke wijze) gebruikt. Hierdoor ontstaat een scheve verhouding tot andere aanbieders van panden, die wel een omgevingsvergunning moeten aanvragen. Dit heeft ook consequenties voor omwonenden (bij een aanvraag hoort participatie en is er een mogelijkheid tot bezwaar). Vanwege deze bezwaren en de tijdelijkheid van het gebruik van hotels, is het voornemen de inzet van hotels als opvanglocatie te ontmoedigen zodra dit mogelijk is.

De strategie voor het realiseren van asiel opvangplekken is als volgt:

- Ontwikkeling nieuwe opvanglocaties. Potentiële opvanglocaties komen via twee routes binnen:
  - Via het COA;
  - Gemeente via opdracht aan Gemeentelijk Vastgoed.
- Noodopvang verlengen zolang nodig.
- In principe geen inzet op realisatie van extra noodopvang zoals hotels, schepen en units op kavels.
- Inzet op realisatie vaste plekken:
  - D.m.v. verwerving gemeente Amsterdam en dan verhuring aan het COA;
  - D.m.v. ontwikkelen locaties door het COA zelf (d.m.v. verwerving en huur);
  - Referentienorm: in nieuw te ontwikkelen gebieden krijgt een bovenwijkse voorziening zoals vluchtelingenopvang een vaste plek

in de gebiedsontwikkeling. Het aantal plekken is voor alle vluchtelingenopvang waaronder asiel en Oekraïne, aantallen volgen nog, het gaat om permanente plekken.

- Rekening houden met doorlooptijden voor de ontwikkeling van een nieuwe locatie:
  - 6 maanden tot 1,5 jaar voor noodopvang of locaties die al instap-klaar zijn;
  - 3 jaar voor transformatie;
  - Nieuwbouw: verwachting minimaal 3 jaar.
- Zorgvuldige afweging rondom spreiding in de stad. Met de stadsdelen worden afspraken gemaakt over het besluitvormingsproces voor het kiezen van opvanglocaties. Hierbij is aandacht voor de meer kwetsbare buurten, onder andere door het maken van afspraken over wat de stadsdelen nodig hebben om de landing in de buurt goed te kunnen begeleiden. In het geval van kwetsbare buurten zal ook bezien worden of afspraken kunnen worden gemaakt over een extra impuls in het stadsdeel die niet direct gekoppeld hoeft te zijn aan de locatie zelf.
- Nieuwe samenwerkings- en intentieovereenkomst tussen Gemeente Amsterdam en het COA die past bij de huidige opvangopgave en doelstellingen van de partijen. Naar aanleiding van recente ervaringen rondom het uitblijven van sluiting van een noodopvanglocatie is in nieuwe bestuursovereenkomsten een extra bepaling opgenomen om een soort gelijke situatie in de toekomst te voorkomen. De gemeente is momenteel in gesprek met het COA over het vernieuwen van de samenwerkings- en intentieovereenkomst om dit en andere zaken (zoals financiën, zorg, onderwijs en doorstroom) beter te regelen.

Ad 2. Kennisnemen van de ontwikkelingen van asielopvang in stadsdeel Zuidoost

Hieronder wordt een beeld geschetst van de huidige situatie van het asiel-opvanglandschap in Amsterdam, waarna wordt ingezoomd op de situatie en ontwikkelingen in stadsdeel Zuidoost.

Huidige situatie
Op 1 februari 2024 is de spreidingswet in werking getreden. De capaciteitsopgave voor de gemeente Amsterdam onder deze wet is 4.479 opvangplekken voor asielzoekers, waarvan 380 voor amv’s. Het realiseren van deze 4.479 opvangplekken in Amsterdam heeft hoge prioriteit voor het college. Deze opgave moet gerealiseerd worden tegen de achtergrond van achterstand op het gebied van huisvesting van statushouders en aflopende locaties voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Op dit moment (september 2024) telt Amsterdam 3.846 asielopvangplekken, hiervan zijn 194 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) en plekken 540 op tijdelijke noodopvanglocaties. Naast asielzoekers vangt gemeente Amsterdam ook vluchtelingen uit Oekraïne, ongedocumenteerden en statushouders op. Voor een overzicht van de huidige opvanglocaties van al deze doelgroepen is een overzichtskaart toegevoegd in bijlage 2.

Locatie	Doelgroep	Capaciteit	Einde contract	Stadsdeel

AZC Willinklaan	Asiel, statushouders	692	Maart 2027	Nieuw-West
A&O Hostel (Hogehilweg 22)	Asiel, statushouders	900	Maart 2028	Zuidoost
Galaxy (Westerhoofd 21)	Asiel, statushouders	1500	April 2026	Westpoort
Tafelbergweg 6	amv	100	Juli 2029	Zuidoost
WOW-hostel (Witzanghlaan 60)	amv	50	April 2026	West
Hostel THDV (Bloemstraat 179)	amv	44	April 2027	Centrum
Tijdelijke noodopvang				
Mercure hotel (Oude Haagseweg 20)	Asiel, statushouders	90	Jan 2025	Nieuw-West
G Experience Hotel (Willem de Zwijgerlaan 350)	Asiel	300	Mei 2025	West
Corendon (Aletta Jacobslaan 7)	Asiel	150	Mei 2025	Nieuw-West
Totaal gerealiseerd	**3.826 (waarvan 194 amv)**			

In stadsdeel Zuidoost zijn er momenteel 1000 opvangplekken voor asielzoekers op de locaties Hogehilweg (A&O hostel) en Tafelbergweg.

Opvang asielzoekers door COA Zuidoost, cijfers juli 2024			
Adres	**Capaciteit opvangplekken**	**Periode**	**Type opvang**
Hogehilweg 22 (A&O hostel)	900	Tot 1 maart 2028	Langdurige noodopvanglocatie
Tafelbergweg 6	100	Tot 1 juli 2029	Reguliere opvanglocatie voor amv

Ontwikkelingen bestaande locaties

4.1, 4

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

Staf

4.1, 4

Locaties in onderzoek Zuidoost
Er zijn twee locaties in Zuidoost die worden onderzocht als asielopvanglocaties.

- Provincialeweg 38 (Hotel Gr8 in Gaasperdam). Op deze locatie kunnen minimaal 5 jaar asielzoekers worden opgevangen. Er is ruimte voor maximaal 525 plekken. Het eerste jaar is het een noodopvanglocatie (dat wel al zelfstandig koken biedt). Tijdens dat jaar wordt de locatie verbouwd zodat het voldoet aan de kwaliteit van het programma van eisen AZC. Het COA is nog bezig om de businesscase rond te krijgen. Adviezen zijn uitgevraagd bij het stadsdeel, onderwijs, veiligheid en gebiedsontwikkeling. Het integrale advies komt vervolgens ter kennisname bij het DB SDZO en gaat ter besluitvorming richting wethouder en college van B&W.
- 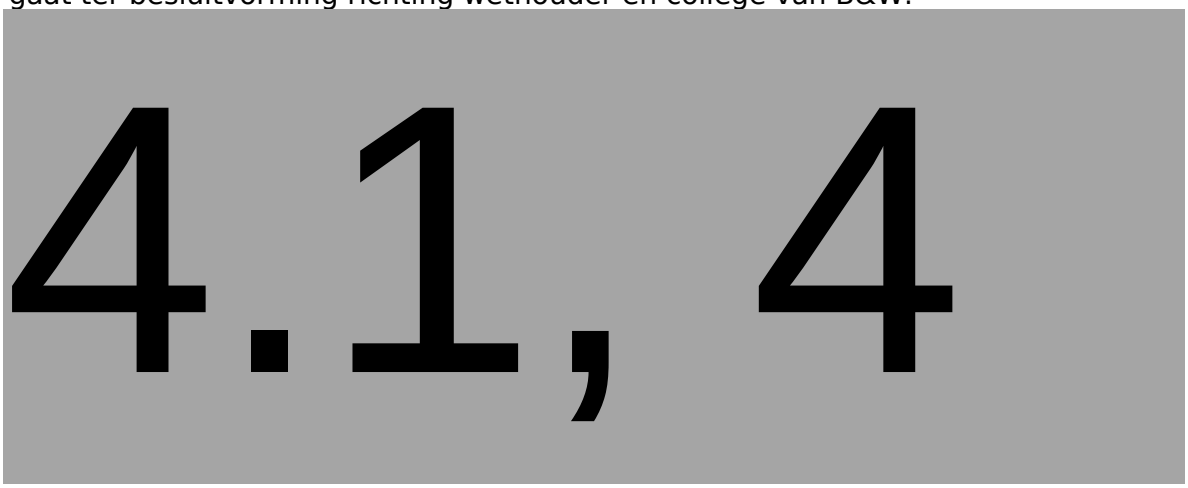

Doorkijk asielopvang in Zuidoost aankomende jaren
Op basis van de strategie asielopvang Amsterdam, huidige asielopvanglocaties en ontwikkelingen in Zuidoost wordt een doorkijk gemaakt naar de asielopvang in Zuidoost voor de aankomende jaren. Er wordt een omslag nagestreefd van noodopvang naar reguliere opvang, door noodopvang alleen te verlengen zolang nodig en langjarige opvanglocaties te onderzoeken en realiseren.

Op basis van de ontwikkelingen kan een inschatting worden gemaakt voor het aantal opvangplekken in Zuidoost voor de aankomende jaren. De Provinciale weg kan snel gerealiseerd worden als wordt ingestemd met de vestiging door het college, waardoor Zuidoost op korte termijn substantieel bijdraagt aan de opgave asielopvang Amsterdam. Wanneer Hogehilweg (A&O hostel) over 4 jaar dichtgaat, neemt het aantal asielopvangplekken af in Zuidoost. De verwachting is dat er dan in andere stadsdelen ook meer gerealiseerd is, waardoor de spreiding in de stad verbeterd. De huidige spreiding van opvanglocaties in Amsterdam is te zien op de overzichtskaart opvanglocaties doelgroepen MA&O in bijlage 2. Momenteel worden twee permanente opvanglocaties in stadsdeel West gerealiseerd (locatie Einstein en AZC Houthavens) en zijn in er in andere stadsdelen kansrijke locaties in onderzoek. Daarnaast is er voor Zuidoost nog de keuze tussen optoppen Tafelbergweg en ontwikkelen Luttenbergweg. In onderstaand tabel zijn beide scenario’s uitgewerkt. Stadsdeel Zuidoost levert met dit geschatte aantal een belangrijke bijdrage aan de ambitie van gemeente Amsterdam om 4.500 asielopvangplekken te realiseren voor 2034.

Inschatting toekomstig aantal opvangplekken Zuidoost			
Huidig (veel nood)	**Over één jaar (nog steeds nood, tijd nodig om reguliere**	**Over vijf jaar – scenario 1 (reguliere locaties met betere**	**Over vijf jaar – scenario 2 (reguliere locaties met betere**

	locaties te ontwikkelen)	spreiding)	spreiding)
A&O (900 nood)	A&O (900 nood)	Luttenbergweg (550 regulier)	Tafelbergweg (300 regulier en 100 amv)
Tafelbergweg (100 amv)	Provinciale weg (525 nood)	Provinciale weg (525 regulier)	Provinciale weg (525 regulier)
	Tafelbergweg (100 amv)	Tafelbergweg (100 amv)	
Totaal: 1.000	**Totaal: 1.525**	**Totaal: 1.175**	**Totaal: 925**

Volgende processtappen

Ter kennisname naar DB van stadsdeel Zuidoost.

Advies, afstemming en participatie

Interne afstemming: binnen het programmateam Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden en stadsdeel Zuidoost

Intern advies: stadsdeel Zuidoost

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	240606 Startnotitie strategie asielopvang Amsterdam 2024-2034
<*automatisch*>	Overzicht opvanglocaties MA&O-sep_'24

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1, 2, e , 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl

Uitslag

<*automatisch, na afloop staf*>

Classificatiegegevens

1	Classificatie	Vertrouwelijk (indien vertrouwelijk, vul dan ook rij 4 t/m 7 in)
2	Wie legt geheimhouding op?	College van B&W
3	Gaat het stuk geheim door naar de commissie en/of raad?	Nee
4	Einddatum	1-3-2025
5	Uiterlijke einddatum	[Indien er geen specifieke einddatum kan worden genoemd, hier een uiterlijke einddatum invullen.]
6	Grondslag	Artikel 5.1 tweede lid onder i van de Wet Open Overheid.
7	Motivatie	Beleidsstuk dat nog niet vastgesteld is door het college B&W.

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

Staf